

Revista
INOVAȚIA SOCIALĂ

ICCV
Institutul de Cercetare a Calității Vieții
Academia Română

*Anamaria Szabo,
Perspective ale dezvoltării instituției probațiunii în România
Editura Universității din București, 2009, 101 pagini*

Codrin Scutaru
Institutul de Cercetare a Calității Vieții

Sursa: Revista Inovația Socială nr. 2/2010 (iulie-decembrie) pp. ...

URL stabil: <http://inovatiasociala.ro/index.php/jurnal/article/view/72>

Publicată de: Institutul de Cercetare a Calității Vieții

Revista Inovația Socială este o revistă online creată în cadrul proiectului „Inovația Socială - Factor al dezvoltării socio-economice”, proiect coordonat de Prof.dr. Cătălin Zamfir în cadrul Institutului de Cercetare a Calității Vieții. Această revistă utilizează politica liberului acces la conținut, pornind de la principiul conform căruia cercetarea deschisă publicului sporește schimbul global de cunoaștere. Inovația socială este o revistă electronică pe care cititorii o pot urmări pe măsură ce este scrisă și pe care o pot scrie ei înșiși. Revista va avea o apariție bianuală, dar fără a avea o dată de apariție, ci un interval în care este scrisă. Astfel, în lunile ianuarie-iunie 2009 va fi scris primul număr. În perioada respectivă, pe platforma online vor fi publicate în timp real contribuțiile și dialogurile generate între cititori și contribuitori.

Prin accesarea articolelor din arhiva Revistei Inovația Socială indicați acceptarea termenilor și condițiilor de utilizare care sunt disponibile la adresa <http://www.inovatiasociala.ro/> care indică, în parte, faptul că puteți utiliza copiile articolelor doar pentru utilizare personală, necomercială. Vă rugăm să contactați redacția pentru alte tipuri de utilizare la adresa contact@inovatiasociala.ro.

Orice copie a materialelor din Revista Inovația Socială trebuie să conțină aceeași notă de drepturi legale, așa cum apar acestea pe ecran sau tipărite.

Anamaria Szabo,
Perspective ale dezvoltării instituției probațiunii în România
Editura Universității din București, 2009, 101 pagini

Codrin Scutaru

Lucrarea „Perspective ale dezvoltării instituției probațiunii în România” este una de sinteză a stadiului în care instituția probațiunii, liant între științele juridice și sociologie, se află astăzi. Cartea își propune să identifice funcțiile pe care trebuie să le îndeplinească instituțiile probațiunii precum și distanța dintre consecințele efective pe care le au activitățile de probațiune, cerințele funcționale ale sistemelor de referință și scopul propus la nivel instituțional. Putem spune că în sociologie probațiune este o instituție sistemică care înglobează toate cele trei dimenasiuni: instituție penală, paletă de activități și sistem ca rețea de servicii. Sistemul probațiunii, la zece ani de la reglementarea sa legală prin lege (OUG nr. 92/2000), este încă un sistem aflat în proces de cristalizare, unul dinamic iar autorarea arată acest lucru prin analiza celor trei dimensiuni în contextul dezvoltării probațiunii în România.

Asfel, lucrarea este structurată în patru mari capitole:

- a) Devianță și mecanisme de control social;
- b) Probațiunea ca instituție, activitate și sistem;
- c) Sistemul de probațiune în România;
- d) Cercetări privind perspectivele dezvoltării instituției probațiunii în România.

Modul de descriere profund analitic și riguros conduce la concluzia necesității acțiunii la extinderea normării legale care să se adapteze realității sociale a evoluției probațiunii. Astfel. Se justifică extinderea atribuțiilor instituției probațiunii dar se evidențiază în același timp prin argumente bazate pe cunoaștere empirică că o astfel de extindere poate să nu fie fezabilă în contextul organizării instituționale existente.

Autoarea identifică modul în care se poate realiza extinderea atribuțiilor instituției probațiunii precum și modul în care acest lucru se va realiza în practică. Este foarte important că lucrarea nu se limitează numai la o abordare teoretică ci și la una constructivistă, de oferire a unor soluții instituționale asupra cărora se aplică o scalare de fezabilitate. Integrarea instituției probațiunii în sistemul justiției penale cu toate lucrurile pe care le presupune aceasta este o etapă normală prin prisma evoluției în timp a instituției și componentelor sale.

Cercetarea empirică care face parte integrantă din lucrare are ca obiectiv identificarea gradului în care funcțiile pe care le îndeplinește instituția probațiunii sunt concordante cu scopul propus instituțional și cu nevoile sistemelor la care se raportează (sistemul justiției penale și cel social). Cele 27 de interviuri realizate cu consilieri de probațiune din cinci județe ale țării reușesc să aducă argumente de natură practică ipotezelor lansate și, mai ales, sunt realizate în conformitate metodologică cu scopul cercetării.

Concluziile studiului evidențiază un aspect demn de reținut – parcursul de formare pe care ar trebui să îl aibă personalul de probațiune și modul în care se poate realiza formarea profesionistă a specialiștilor din probațiune. Resursele umane insuficiente induce canalizarea energiei către activitățile considerate a fi prioritare pentru bunul mers al serviciilor, ducând la neglijarea altor activități

care ar fi prioritare pentru realizarea scopului instituției, și anume reintegrarea socială a infractorilor. Abordând pașii pe care dezvoltarea sistemului de probațiune trebuie să îi parcurgă în termeni de strategie, lucrarea oferă o abordare constructivă și folositoare inclusiv specialiștilor din instituțiile de profil sau care interacționează cu sistemul.

Codrin Scutaru
Cercetător științific principal
ICCV

Interviu cu Anamaria Szabo, autoarea

Vă rugăm să ne spuneți cum a luat naștere ideea apariției acestui volum?

Ideea volumului s-a născut în anul 2007, când am aplicat pentru finanțare la CNCIS. Volumul este parte a procesului de diseminare a rezultatelor cercetării.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre metodologia utilizată.

Centrală a fost analiza de tip funcționalist, mai exact protocolul de analiză dezvoltat de Robert K. Merton [1949](1968). De asemenea, în designul cercetării a fost folosit principiul triangulării, metode mixte, în două faze: calitativă și cantitativă (Creswell, 2003). Faza calitativă a constat în realizarea a 27 de interviuri cu specialiști în probațiune din 5 servicii de probațiune. Selectarea serviciilor a fost făcută ținând cont de volumul de muncă pe tipuri de activități, astfel că cele 5 servicii au fost reprezentative la nivel național. Faza cantitativă a urmărit verificarea ipotezelor formulate în urma realizării interviurilor și a constat în distribuția prin poștă a 244 de chestionare, distribuite la nivel național în toate cele 41 servicii de probațiune. Rata de răspuns a fost de 92,62%. Nu a fost necesară eșantionarea, deoarece populația totală a fost identică cu populația de cercetare.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre principalele concluzii ale studiului.

Principalele concluzii ale studiului pot fi rezumate prin enumerarea câtorva direcții ce trebuie urmate pentru o dezvoltare coerentă din punct de vedere funcțional a instituției probațiunii în țara noastră:

- reorganizarea instituțională care să permită o mai mare independență administrativă și financiară;
- dezvoltarea rețelei de servicii pentru o acoperire mai optimă la nivel teritorial;
- lărgirea schemei de personal pentru a permite orientarea cu prioritate către activitățile care influențează în mod direct procesul de reintegrare socială a infractorilor și deci atingerea scopului instituțional;
- compartimentarea serviciilor de probațiune în funcție de etapa procesului penal și de tipul de beneficiar pentru a răspunde mai bine noilor cerințe funcționale care se prefigurează în viitorul apropiat;
- identificarea unei scheme de formare a personalului care să permită însușirea unei baze comune de abilități și cunoștințe pentru toți consilierii de probațiune care activează în sistem sau care vor activa în viitor.

Realizarea tuturor acestor aspecte creează premisele trecerii într-o nouă etapă a procesului de dezvoltare a instituției probațiunii în țara noastră, și anume aceea

de *integrare funcțională* în sistemul justiției penale și în cel al sistemului social mai larg.

Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre elementele de originalitate ale studiului.

Originalitatea studiului stă în utilizarea perspectivei funcționaliste la realitatea temei studiate. Cadrul metodologic dezvoltat a permis studierea unei instituții sociale tinere. Identificarea funcțiilor, a distanței dintre scop și funcții, precum și a disfuncțiilor acestei instituții au servit la trasarea perspectivelor de dezvoltare.

Care sunt aspectele pe care ați dori să le cercetați în continuare?

Considerăm că ar fi necesară o cercetare separată pentru a vedea în ce măsură instituția probațiunii contribuie la reducerea criminalității și la reducerea costurilor și consecințelor încarcerării inutile. În privința „reducerii criminalității”, se prefigurează în primul rând necesitatea operaționalizării fenomenului pe tipuri de criminalitate pentru a putea delimita aria de influență a sistemului de probațiune. În ceea ce privește efectul instituției probațiunii asupra „reducerii costurilor și consecințelor încarcerării inutile” se impune definirea conceptului de cost și identificarea consecințelor încarcerării pentru a putea concluziona asupra gradului său de utilitate socială.

Vă mulțumim pentru colaborare!